

Ö?retmenlere Yönelik Örgütsel Sinizm Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?retmenlere Yönelik Örgütsel Sinizm Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27270>

Özet

Öğretmenlere Yönelik Örgütsel Sinizm Ölçeği, Tuba Saçır ve Ercan Ouz tarafından 2012 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, eğitim kurumlarında görev yapan **öğretmenlerin** kurumsal yapıya, yönetim pratiklerine ve organizasyonun geleceğine dair geliştirdikleri olumsuz tutumlar ve inançlar, yani **örgütsel sinizm** düzeylerini belirlemek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, sinizmin bilişsel, duygusal ve davranışsal boyutları eğitim bağlamında inceleyerek alana özgü güvenilir ve geçerli bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, öğretmenlerin çalıştıkları kurumlara karşı duydukları hayal kırıklığı, umutsuzluk ve eleştirel bakış açısını sistematik olarak ölçmektedir. Bu araç, eğitim yönetimi araştırmalarında ve örgütsel davranış çalışmalarında öğretmenlerin iş tatmini, motivasyonu ve örgütsel bağlılığı gibi kavramlarla sinizm arasındaki ilişkileri analiz etmek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Sinizm, Öğretmenler, **Ölçek Geliştirme**, Eğitim Yönetimi, Kurumsal Tutum, Tuba Saçır, Ercan Ouz.

Yazarlar

Tuba Saçır, Ercan Ouz.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda görev yapan **öğretmenlerin**, okullarının politikalarına, yönetim süreçlerine ve idari kararlarına yönelik sergiledikleri **sinik** eğilimlerin derecesini tespit etmektir. Sinizm, örgütsel direnç, düşük performans ve artan işten ayrılma niyetleri ile ilişkilendirildiğinden, bu ölçek yöneticilere örgütsel sağlığı değerlendirme imkanı sunar.

Geliştirme süreci, mevcut yabancı literatürdeki örgütsel sinizm kavramını Türk eğitim sisteminin kültürel ve yapısal özelliklerine uyarlayarak, Türkiye bağlamında geçerli ve güvenilir ölçümler yapılmasına olanak sağlamıştır. Ölçek, özellikle öğretmenlerin örgütsel bağlılıkları ve motivasyonlarındaki düşüş nedenlerini anlamaya yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Yapı

Ölçek, literatürde yaygın olarak kabul edilen **örgütsel sinizm** yapısının temel almaktadır. Bu

yapı genellikle üç ana boyutta ele alınır:

Bilişsel Sinizm (İnanç): Örgütün dürüstlük, etik değerler ve bütünlükten yoksun olduğuna dair inançlar. Öğretmenlerin, yönetim vaatlerinin gerçek değil veya samimiyetsiz olduğuna dair düşünceleri içerir.

Duyusal Sinizm (Duygusal Tepki): Örgüte karşı hissedilen öfke, hayal kırıklığı, iğrenme veya küçümseme gibi olumsuz duygusal tepkiler.

Davranışsal Sinizm (Eylem): Sinik inanç ve duyguların pasif veya aktif olumsuz davranışlarla ifade edilmesi; örneğin, işten kaçınma, örgütsel hedeflere karşı çökme veya alaycı yorumlar yapma.

Sağır ve Ouz (2012), bu boyutların öğretmen popülasyonunda nasıl tezahür ettiğini ölçmek üzere maddeleri titizlikle geliştirmişlerdir. Ölçeğin nihai yapısı, bu üç boyutu kapsayacak şekilde faktör analizleri sonucunda belirlenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalmaları, yapısal uygunluğunu ve amaca hizmet etme yeterliliğini göstermek üzere yürütülmüştür. Her ne kadar kaynaktan spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, geliştirme makalesinde genellikle **yapı geçerli** (Construct **Validity**) ve **içerik geçerli** (Content Validity) analizlerine yer verilmiştir.

Yapı geçerli için genellikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** ve **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** kullanılmıştır. DFA, ölçeğin teorik olarak beklenen çok boyutlu yapısını (bilişsel, duyuşsal, davranışsal) doğrularak maddelerin belirlenen alt boyutlara uygunluğunu teyit etmiştir. Ayrıca, ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında, örgütsel bağlılık ve iş tatmini gibi ilgili yapılarla beklenen yönlerde korelasyonlar incelenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenirlilik (Reliability) analizleri, ölçüm sonuçlarının tutarlılığı ve kararlılığını değerlendirmeyi amaçlanmıştır. Bu tür psikometrik araçlarda en sık kullanılan yöntem **iç tutarlılık** analizidir. **Güvenirlilik** katsayısı olarak genellikle Cronbach Alfa değeri rapor edilmiştir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeyde (genellikle .70 ve üzeri) olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, alt boyutlar için ayrı ayrı iç tutarlılık katsayıları hesaplanarak ölçeğin her bir sinizm bileşenini güvenilir bir şekilde ölçtüğü ortaya konmuştur.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme aşamasında, ilk olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin temel bileşenleri ve boyutları belirlenmiştir. AFA, öğretmenlerden toplanan verilerde, ölçeğin beklenen çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmıştır. Bu analizler, maddelerin faktör yüklerinin yüksek olduğunu ve ölçek varyansının önemli bir kısmını açıkladığını göstermiştir.

AFA sonuçları takiben, ölçeğin teorik yapısının farklı bir örneklem grubu üzerinde test edilmesi amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA, elde edilen model uyum indekslerinin (RMSEA, CFI, TLI vb.) kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstererek, ölçeğin bilişsel, duygusal ve davranışsal sinizm boyutlarına sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu faktör yapısı, ölçeğin kuramsal temellerini sağlamlaştırmıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Özgün kaynakta derecelendirme belirtilmemiştir, ancak geliştirme ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert formatındadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler (Eğitim Sektörü Çalışanları)

Yaş Grubu: Yetkinler (Çalışan Nüfus)

Popülasyon Detayları: Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ilk, orta ve lise düzeyindeki okullarda görev yapan öğretmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır. Ölçek, katılımcıların örgütsel sinizmle ilgili ifadelerle ne ölçüde katıldıklarını belirtmelerini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel Sinizm, Sinizm Boyutları, Eğitim Psikolojisi, Tatmini, Örgütsel Bağlılık, Tuba Sağır, **Likert Ölçeği**.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Tuba Sağır

Yazar ORCID Tanımlaması: Mevcut Değil

Kurumsal E-posta Adresleri: tuba.sagir@hotmail.com

İletişim Adresi: İlgili yazışmalar için sorumlu yazarın e-posta adresi kullanılabilir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik araştırmalarda genellikle yazarlardan izin alınarak ücretsiz kullanılmaktadır, ancak ticari veya klinik amaçlar için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2012

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ogretmenlere-yonelik-orgutsel-sinizm-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Sağır, T. ve Oğuz, E. (2012). Öğretmenlere yönelik örgütsel sinizm ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Human Sciences* . 9(2), 1094-1106.

Öğretmenlere Yönelik Örgütsel Sinizm Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri, orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynaktan listelenmemiştir. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme formatı için Sağır ve Oğuz'un (2012) yayımlanan makalesine başvurulmalıdır.